

τός του όποιου, εκ τινος αδυναμίας των νεύρων ή όλισθήματος ήδύνατο να κατακρημνισθή, προέβη προφυλακτικώς, δάκτυλον πρὸς δάκτυλον, και έφθασεν εις τό άλλο άκρον, ή μάλλον εξηκολούθησε τήν συνέχειαν τής διόδου, ήτις ήτο τόση στενή, ώστε μόλις ήδύνατο ο άνθρωπος να στραφή πρὸς τό μέρος, όθεν διήλυθε. Μη άναμείνας δε τόν Ινδον, ον ενόμιζεν έπισθέν του, ειρπε προσωτέρω και πρηκολούθει τά έχνη, τά όποια ήδη ήσαν καθαρώς εντετυπωμένα επί του μαλακού εδάφους, μέχρις εκατόν όργυίων μακρότερον, ότε αίφνης ήκουσεν ήσυχον και βραγγώδη ήχον ούχι πολύ μακράν έρχόμενον και πρὸς τό αυτό εκεινο μέρος του σπηλαιου, πρὸς δ διήκοθύνετο. Ηεροάσθη και εύκρινώς ήκουσε τόν ήχον, τόν όποιον ή άρ-

αφού απέβίωσεν ή μικρά της κήρη, έπεσεν άσθενής και ο υίος αυτής πρίγκιψ Έρνέστος μεταδοθείσης τής νόσου και εις αυτόν.

Η φιλόστοργος μήτηρ έφίλησεν εις τό στόμα τό έν άγωνία τέκνον της πρὸς παραμυθίαν' αλλά τό φθοροποιόν μόλυσμα εισέδυσσε και έταρωσε θανατηφόρος τήν τρυφερήν μητέρα.

ΤΟ ΚΡΕΜΛΙΝΟΝ

Κρεμλίνον, λέξις άθεβαίας παραγωγής, είναι όνομα κοινόν εις τό φρούριον περι τό όποιον πάσα σχεδόν αρχαία ρωσική πόλις ήτο εκτισμένη. Τό Κρεμλίνον τής Μόσχας είναι περιτείχισμα σχεδόν τριγωνικόν, περίξ του όποιου έγείρονται ύψηλά τείχη, έχοντα έν

κτος κάμνει κατά τόν χειμερινόν της ύπνον, όταν μωζάνη τούς πόδας της.

[Έπεται συνέχεια]

Η ΠΡΙΓΚΙΠΗΣΣΑ ΑΛΙΚΗ

Η αυτής βασιλική ύψηλότης ή πριγκίπισσα Άλίκη, τρίτοτοκον τέκνον τής βασιλίσσης τής Άγγλίας, έγεννήθη Άπριλίου 25, 1843, και ενυμφεύθη έν Όσβόρν Ιουλίου 1, 1862, μετά του μεγάλου δουκός τής Έσσης. Άπέθανε δε εκ διφθεριτιδος τή 14 Δεκ, 1878, θύμα γενομένη τής μητρικής στοργής της. Πεικῶν ήν παρατίθεμεν σήμεραν προουσιάζει τήν πριγκίπισσαν κρατούσαν εις τάς άγκάλας της τήν όλίγας ήμέρας πρὸ του θανάτου της αποθανούσαν θυγατέρα αυτής εκ τής αυτής νόσου εξ ής και ή μήτηρ αυτής. Άλλ'

εκάστη γωνία στερεόν πύργον. Άπό τής θεμελιώσεως του φρουρίου τούτου, κατά τά μέσα τής δωδεκάτης εκατονταετηρίδος, χρονολογείται και ή θεμελίωσις τής Μόσχας αυτής. Περι τό 1170 ο Άνδρέας, ο υίος του Βλαδιμήρου του Μονομάχου, ήγεμόνος του Κιέβου, έκτισε λιθίνην εκκλησίαν, έντός του Κρεμλίνον, και κατέθεσεν έν αύτῃ τήν εικόνα τής Παναγίας, τήν γραφείσαν υπό του Άποστόλου Λουκά. Η εικών αύτη φαινεται έτι και νυν έν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τής Άναλήφως, όστις κείται επί τής θέσεως του αρχαίου οικοδομήματος. Η Μόσχα και τό Κρεμλίνον αυτής υπέστησαν πολλά δεινά κατά τόν μεταίωνα. Έλεηλατήθη και έπυρπολήθη υπό των Μογγόλων κατά τήν δεκάτην τρίτην εκατονταετηρίδα, πάλιν δε κατά τήν δεκάτην τετάρτην και δεκάτην πέμπτην εκατονταετηρίδα υπό των ήγεμόνων τής Λιθουανίας. Η πόλις

ηγέρθη τρίτην φοράν ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰβάν Βασιλιέβιτς, τοῦ τρομεροῦ καλουμένου, ὅστις ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τὰ ἐκ Νοβογορόδης λάφυρα, ἤρυνε τὸ τεῖχος τῆς, καὶ ἔκτισε τοὺς πύργους τοῦ Κρεμλίνου. Ἐχει νῦν περὶ τὰ εἴκοσι μίλια περιμετρον, καὶ περιέχει πληθυσμὸν περὶ τὰς τετρακοσίας χιλιάδας. Τὸ Κρεμλίον, ὁ ἀρχικὸς πύργος τῆς πόλεως, εἶναι ἐτι καὶ νῦν τὸ κεντρικὸν αὐτῆς σημεῖον. Ἐξ αὐτοῦ ἐξικουῦνται αἱ ὁδοί, ὡς αἱ ἀκτίνες ἐνὸς τροχοῦ, οὐδόπως ὁμως εὐθέως ἀλλ' ἐγκλισιδῶς. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ τὸ Κρεμλίον δεσπόζει πάσης τῆς πόλεως. Ὁ μέγας αὐτοῦ πύργος τοῦ Ἰβάν Βελίκου ἔχει ὀκταγώνου σχῆμα· ἡ ἀκροτάτη δὲ αὐτοῦ χρυσοβαφῆς κορυφή ἀνέρχεται εἰς ὕψος τριακοσίων εἴκοσι πέντε ποδῶν ὑπεράνω τῶν θεμελίων του. Τὸ κάτω πάτωμα τοῦ πύργου, ἔχοντος πέντε πατώματα, χρησιμεύει ὡς ἐκκλησία. Εἰς τὰ ἐξῆς τρία πατώματα κρεμνάνται τριάκοντα τέσσαρες κώδωνες ποικίλου μεγέθους, ὁ μέγιστος τῶν ὁποίων ζυγίζει ἐξήκοντα τέσσαρας τόνους. Ἄλλ' ὅσον καὶ ἂν ἡ ὁ κώδων οὗτος μέγας εἶναι μόνος τὸ ἐν τέταρτον κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ Γζάρου τῶν Κωδῶνων, ὅστις ἴσταται ἐπὶ βάρθρου ἐκ γρανίτου παρὰ τῆ βάσει τοῦ πύργου. Ὁ μέγας οὗτος κώδων τῆς Μόσχας ἐχύθη ἀρχικῶς περὶ τὸ 1600 ἔτος ἀλλ' ἐχύθη πάλιν δις, τελευταῖον ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατείας Ἄννης ἐν ἔτει 1733. Τέσσαρα ἔτη ὕστερον, ἔπεσε κατὰ τὴν πυρκαϊάν καὶ ἐν μέγα τμήμα αὐτοῦ ἀπεκόπη. Ἐκ τοῦ χρόνου ἐκείνου μέχρι τοῦ 1836 ἔκειτο τεθαμμένος ἐν τῷ ἐδάφει, ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ Νικόλαος διέταξε νὰ τὸν θέσωσιν, ἐν ἣ θέσει νῦν εὐρίσκεται. Ὁ κώδων ἔχει εἴκοσι περίπου ποδῶν ὕψος, εἴκοσι καὶ ἐνὸς ποδῶν διάμετρον, καὶ ζυγίζει ὑπὲρ τὰς τετρακοσίας τεσσαράκοντα χιλιάδας λίτρας. Ὡς λέγει ἡ παράδοσις ὅταν ὁ κώδων οὗτος ἐχύνετο ὁ λαὸς ἔρριψεν ἐντὸς τῶν καμίνων μεγάλας ποσότητας χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ὡς ἀναθήματα τὸ μέταλλον αὐτοῦ ἐκτιμᾶται ἄνευ ὑπερβολῆς εἰς 1,500,000 φρ.

Τὰ τεῖχη τοῦ Κρεμλίμου, ἔχοντ' ὑπὲρ τὸ ἐν μίλιον καὶ τέταρτον περιμετρον, ἔχουσι περὶ τὰς πέντε πύλας, εἰς ἐκάστην τῶν ὁποίων ἀποδίδεται θρησκευτικὴ ἢ ἱστορικὴ σημασία. Ἡ μᾶλλον τιμωμένη ἐκ τῶν πυλῶν τούτων εἶναι ἡ ὑπεράνω αὐτῆς ἔχουσα εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος, τοσοῦτον ἐξίτηλον ὑπὸ τοῦ χρόνου ὥστε μόνος ἠδύνατό τις νὰ διακρίνη τοὺς χαρακτῆρας αὐτῆς, μέγας δὲ ἀρχαῖος λαμπτήρ ἤρτηται ἐξ ἀλύσεων πρὸ αὐτῆς. Ἡ ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀμαυρωθεῖσα αὕτη εἰκὼν πιστεύεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ ὡς ἔχουσα θαυματούργους δυνάμεις. Ἐφύλαξε τὴν Μόσχαν ἀπὸ τῶν Ταρτάρων κατέβαλε τὸν λοιμὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Δικατερίνης· ἀπέστρεψε τὸν χειμαρρὸν τῆς γαλλικῆς ἐπιδρομῆς καὶ ἔσωσε τὴν Ῥωσίαν. Ἡ πύλη αὕτη καλεῖται ἡ Ἰερά Πύλη, οὐδεὶς δὲ ῥῶσος δύναται νὰ διέλθῃ δι' αὐτῆς χωρὶς νὰ προσκυνήσῃ καὶ ποιήσῃ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ· πᾶς δὲ ξένος ὀφείλει νὰ ἀποκαλύψῃ τὴν κεφαλὴν.

Καὶ τοι ἡ Μόσχα σχεδὸν καθολοκληρίαν κατεστρά-

φη ἐν ἔτει 1812 καὶ τὸ Κρεμλίον μεγάλας ἐβλάβη ἢ τε πόλις καὶ ἡ ἀκρόπολις παρουσιάζουσι σχεδὸν τὴν αὐτὴν ἐμφάνειαν καὶ τὸν αὐτὸν ἀρχιτεκτονικὸν χαρακτῆρα ὅστις διέκρινεν αὐτὰ πρὸ τοῦ ἐμπρησμοῦ.

ΜΕΓΑΛΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ

Γ'.

Ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις πλείστα μεγαλοπόλεις ἔχουσιν ἐκτεταμένην δημοσίαν βιβλιοθήκην. Ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ νομοθετικῆς πράξεως ἐν ἔτει 1850 πᾶσα πόλις καὶ κώμη δύναται νὰ καθιδρύσῃ τὴν δημοσίαν αὐτῆς βιβλιοθήκην δημοσίᾳ δαπάνῃ. Ἡ δαπάνη αὕτη εἶναι σχετικῶς μικρὰ ἕνεκα τῆς εὐθυίας τῶν βιβλίων καὶ τῆς τυπώσεως ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν. Ἡ φήμη τῶν ἀρχαίων συλλογῶν κείται, βεβαίως, ἐν τοῖς ἀνεκτιμήτοις αὐτῶν χειρογράφοις, ἀλλὰ σπάνια ἐντυπα βιβλία καὶ ἰδιόρρυθμοι ἐκδόσεις ζητοῦνται μετ' ἴσου ζήλου ὅσον σπάνια χειρόγραφα. Τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον ἐπλήρωσε περὶ τὰς 1000 λίρας δι' ἓνα μόνον τόμον.

Αἱ τρεῖς μέγισται βιβλιοθήκαι τῶν νεωτέρων χρόνων εἰσὶν ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἐν Παρισίοις, ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου, καὶ ἡ αὐτοκρατορικὴ Βιβλιοθήκη ἐν Πετρούπολει. Ἡ πρώτη τούτων ἤρξατο ἐν τῷ μέσῳ τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀγαθοῦ, διὰ δεκαεννέα τόμων! Ὑπὸ τὸν διάδοχον αὐτοῦ Κάρολον τὸν Ε' ἔφθασεν εἰς τὸν ἀριθμὸν 1000 τόμων, πάντων ἐννοεῖται ἐν χειρογράφοις. Βαθυμδὸν ἤρξανε μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Κόλθερτ, ὅτε τὰ μέγιστα ἠύξθη, ὥστε περὶ τὸ τέλος τῆς βασιλείας Λουδοβίκου ΙΔ' περιελάμβανε περὶ τὰς 70,000 τόμων. Ἐν ἔτει 1737 ἠνοίγη ἐλευθέρως εἰς τὸ κοινόν. Μεγάλαι προσθήκαι ἐγένοντο εἰς αὐτὴν διαρκούσης τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος, ὅστις μεγάλας διεπράξατο ἀρπαγὰς ἐπὶ ξένων θησαυρῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς δημεύσεως. Ὁ τελευταῖος αὐτοκράτωρ ἀνήγειρε νέαν οἰκοδομήν διὰ τὴν ἔθνικὴν ταύτην βιβλιοθήκην, περιέχουσαν δύο μεγάλα ἀναγνωστήρια. Μία τῶν αἰθουσῶν τούτων χρησιμεύει διὰ τοὺς ἀναγνώστας ἐν γένει, ἡ δὲ δευτέρα διὰ τοὺς ἐργαζομένους ἀναγνώστας, ὡς τὸ ὄνομα αὐτῆς *salle de travail* δεικνύει. Ἡ βιβλιοθήκη διακρίνεται πρὸς τούτοις καὶ ἐκ τοῦ μετ' ἐπιμελείας συντεταγμένου καταλόγου βασιζομένου ἐπὶ τῆς καθ' ὕλην ταξινομήσεως. Ὁ κατάλογος οὗτος δὲν εἶναι ἐτι πλήρης ἀλλ' εἶναι μεγίστης ἀξίας ἕνεκα τῶν ἀρίστων ἀλλὰ συντόμων βιβλιογραφικῶν σημειώσεων τῶν ἐπὶ τοῦ τίτλου ἐκάστου βιβλίου προσθεθειμένων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν τόμων τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἀνέρχεται νῦν εἰς ἐν καὶ ἥμισυ ἑκατομ. μὴ συμπεριλαμβανομένων πολλῶν καὶ πολυτίμων χειρογράφων, χαρτῶν καὶ σχεδιογραφμάτων.

Ἡ αὐτοκρατορικὴ βιβλιοθήκη τῆς Πετρούπολεως ἐσχηματίσθη κυρίως ἐκ πῆς μεγάλης συλλογῆς ἣν κατήρτισαν οἱ ἀδελφοὶ Σαλούτσκη, δύο ἐλευθερόφρονες